WYNIA'S WEEK

Wijs asielzoekers die over land zijn gekomen direct af en beperk gezinshereniging van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

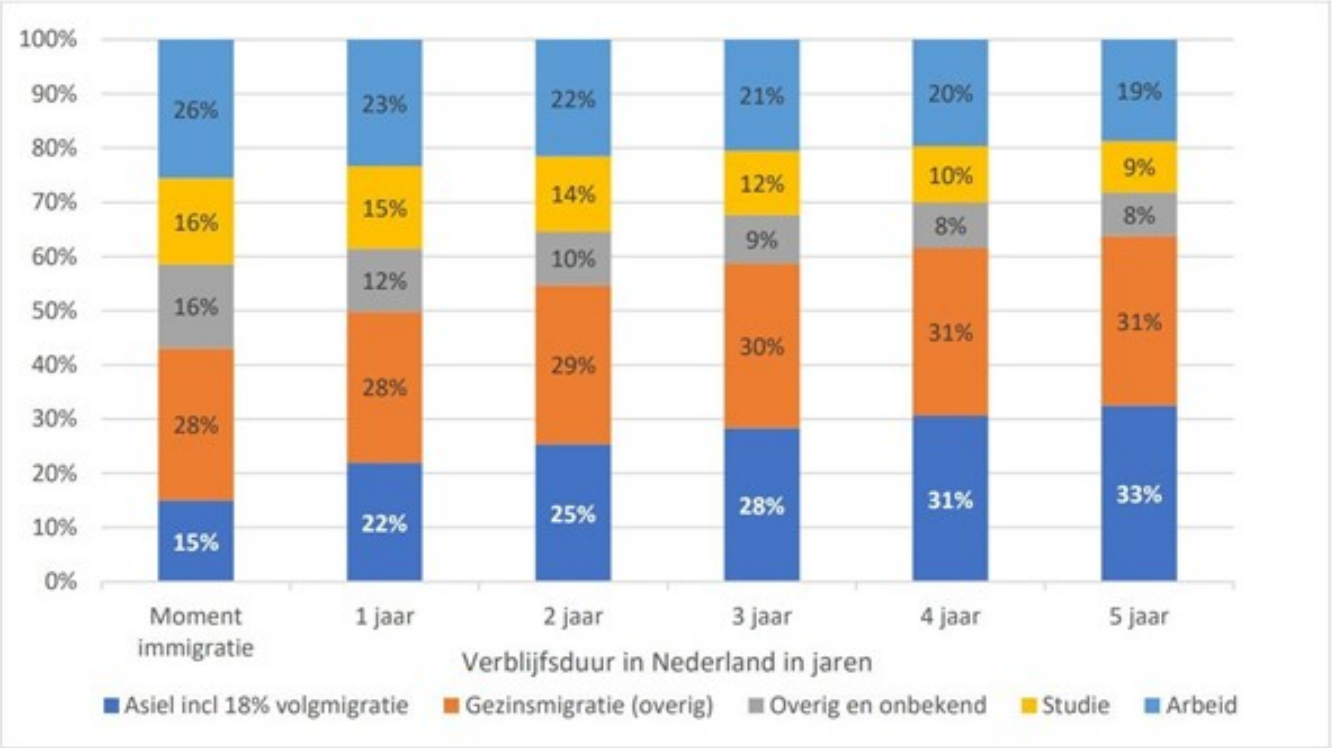
Posted on 11 mei 2024 by Gastauteur

*Door Joost Schepel**

De Staat van Migratie 2023 van het ministerie van Justitie (gratis te downloaden) biedt een schat aan informatie, al moet kritisch met de gegevens worden omgegaan. Zo wordt in het rapport als feit vermeld dat 11 procent van de totale immigratie uit asielimmigranten bestaat. Dat klopt niet. Broers en zussen van een alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV) die gezinshereniging aanvragen, worden bijvoorbeeld niet als asielimmigranten meegeteld, maar zijn dat natuurlijk wel. In 2022 ging het om 7870 aanvragen en net als het aantal AMV's zal ook het aantal broers en zussen in 2023 flink zijn toegenomen. Zo wordt de oppervlakkige lezer op het verkeerde been gezet.

De mainstream media hebben aan die 11 procent ruime bekendheid gegeven om de asielimmigratie te bagatelliseren. Dat de kiezer zich niet een rad voor ogen heeft laten draaien, bleek bij de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november.

Er is nog iets anders: studie- en arbeidsmigranten keren voor een groot deel terug naar het land van herkomst. Asielmigranten veel minder. Vandaar dat het percentage asielmigranten van jaar op jaar toeneemt. Zoals blijkt uit het volgende staatje zorgde asielmigratie inclusief volgmigratie in de periode 2012–2016 voor circa een derde van de totale bevolkingstoename door immigratie.

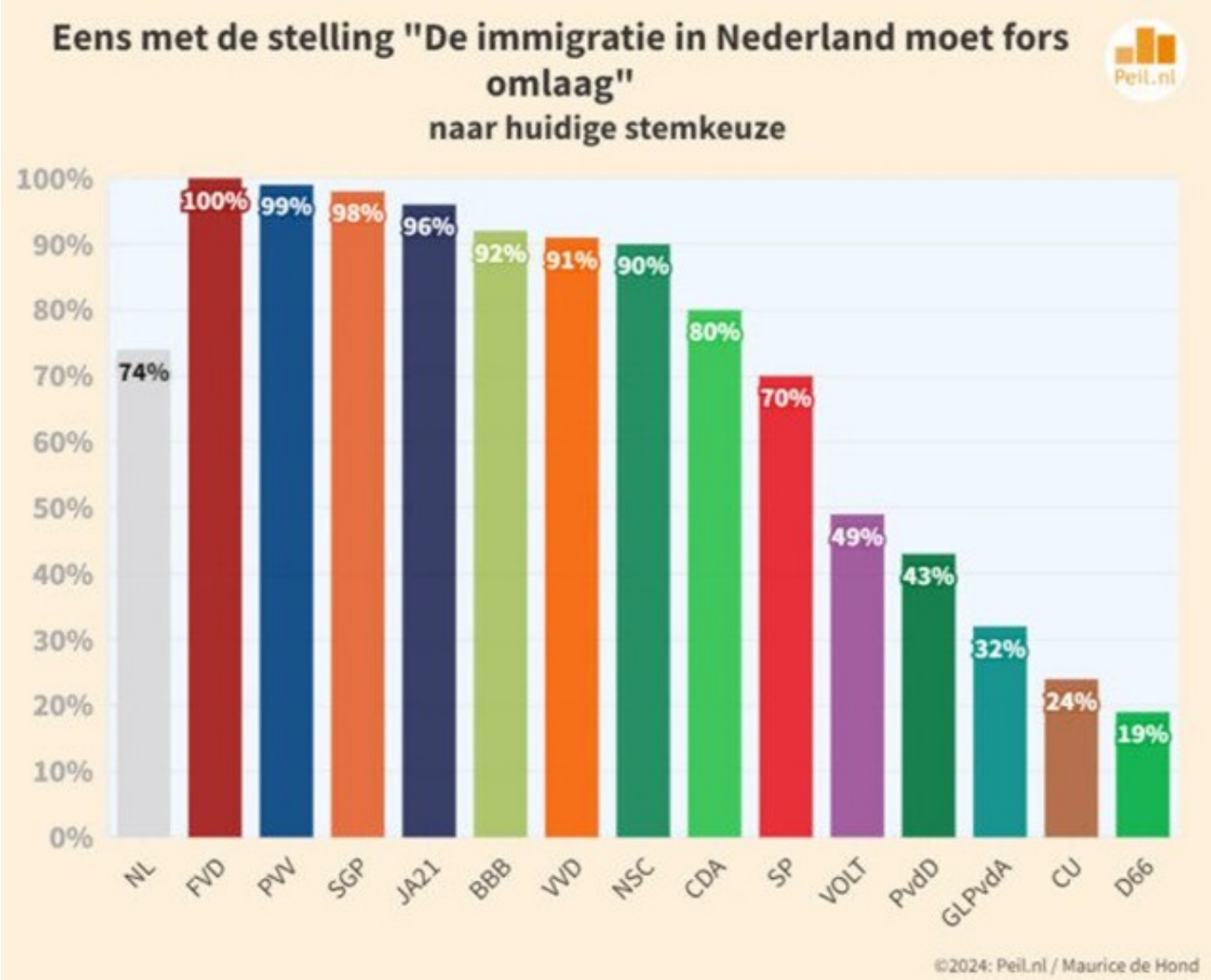

Figuur 5.3 Effect van remigratie op de verdeling over migratiemotieven, verdeling op het moment van immigratie en na 1 t/m 5 verblijfsjaren, cohort 2012-2016, alle motieven, excl. Nederlandse nationaliteit, incl. 18% volgmigratie.[18]

Immigratie moet fors omlaag

Sindsdien is de problematiek alleen maar groter geworden. De steeds verdere toename van de asielinstroom vormt meer en meer een bedreiging voor Nederland als sociale welvaartsstaat. Zie ook het rapport Grenzeloze Verzorgingsstaat van Jan van de Beek.

Uit een recent onderzoek van Maurice de Hond blijkt dat een overgrote meerderheid van de Nederlanders (74 procent) het eens is met de stelling 'De immigratie in Nederland moet fors omlaag'.

Hoe kan dat gerealiseerd worden?

Asielzoekers hebben recht op internationale bescherming, maar hebben niet het recht om zelf te bepalen in welk land zij die bescherming wensen te genieten. Op dit moment is dat in de EU wel de praktijk. Omdat in 27 Schengenlanden de binnengrenscontroles zijn afgeschaft, reizen illegaal binnen de EU gekomen asielzoekers (voornamelijk uit Griekenland, Italië, Spanje) massaal door naar door hen gewenste asielopvanglanden, waaronder Nederland.

Daarover zijn binnen de EU afspraken gemaakt en vastgelegd in de Dublin III Verordening. Die houdt in dat de lidstaat waar de asielzoeker *illegaal* de EU is binnen gereisd gedurende 12 maanden verantwoordelijk is voor diens verzoek om internationale bescherming en daarna is de lidstaat verantwoordelijk waar de asielzoeker onafgebroken vijf maanden verblijf heeft gehad.

Die Dublin III Verordening werkt slecht. Zuidelijke landen registreren vaak niet goed (om duidelijke redenen), asielzoekers duiken vaak langdurig onder en/of vragen in meerdere Schengenlanden asiel aan. Als een asielzoeker zich meldt in Ter Apel wordt hij/zij nu altijd in procedure genomen, hij/zij krijgt van Nederland opvang, maaltijden, leefgeld, een gratis advocaat en zelfs de reiskosten naar de advocaat worden vergoed. En als dan na weken of maanden blijkt dat een ander Schengenland verantwoordelijk is, wordt een overnameverzoek aan dat land gedaan waarvoor ook weer regels gelden en waartegen procedures kunnen worden gevoerd. De gemiddelde doorlooptijd van de uitstroom Dublinclaimanten is 26 weken, zo meldt *De Staat van Migratie 2023*, en al die tijd zijn de kosten ten laste van ’s lands schatkist.

Dat kan heel anders als er een daadkrachtige staatssecretaris op dit dossier zou zitten. De gehele asielprocedure in Ter Apel moet zo snel mogelijk op de schop. Hiervoor hoeft geen wet te worden gewijzigd, maar moeten wel de instructies van bovenaf en de mentaliteit van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) restrictiever worden.

Wie over land komt, wordt toegang ontzegd

Bij aankomst van een asielzoeker in Ter Apel vindt *onmiddellijk* een eerste gehoor plaats, daarvoor moet veel capaciteit worden vrijgemaakt: IND-ambtenaren, tolken, politie. Na de identificatie (vingerafdrukken) is de eerste en enige vraag die in dat gehoor moet worden beantwoord: *hoe bent u in Nederland aangekomen?* Volgens *De Staat van Migratie 2023* reizen de meeste asielzoekers via land, dus via Duitsland of België naar Nederland. Is de asielzoeker inderdaad over land Nederland binnengekomen, dan wordt hem volgens de Dublin III Verordening direct de toegang tot de asielprocedure in Nederland en de opvang in Ter Apel geweigerd en de toegang tot Nederland ontzegd (juridisch: het asielverzoek wordt niet-ontvankelijk verklaard).

Met de huidige middelen moet het mogelijk zijn dat de potentiële asielzoeker in Ter

Apel binnen een uur met een schriftelijke niet-ontvankelijkverklaring weer op straat staat. De consequentie van zo´n niet-ontvankelijkverklaring is dat de asielzoeker niet in Nederland wordt opgevangen en dat betekent dat deze asielzoeker moet terugreizen via zijn laatste grensovergang (naar Duitsland of België).

Daarmee overtreedt Nederland niet het terugstuur-verbod. Het is beter dat de asielzoeker zelf terugreist naar de lidstaat die verantwoordelijk is dan dat hij/zij maandenlang (soms jarenlang) de opvang in Nederland onterecht bezet houdt terwijl hij/zij op kosten van de Nederlandse staat procedure op procedure stapelt.

Maak wijziging bekend, dat werkt preventief

Uitsluitend asielzoekers die zich in Nederland via een EU-buitengrens aanmelden (lucht- of zeehavens) en dat aan de hand van reispapieren kunnen aantonen, kunnen in Ter Apel als asielzoeker in de procedure en opvang worden genomen. Dat zal direct een grote verlichting van de opvangproblemen geven.

Uiteraard maakt Nederland deze beleidswijziging ruimschoots in de media bekend. Daar gaat een grote preventieve werking vanuit voor nieuwe asielzoekers. De eerste weken staat er nog een bus van het ministerie van Justitie bij Ter Apel klaar om de asielzoekers eenmaal daags terug te brengen naar de grensovergangen, daarna moeten ze zelf terugreizen naar de grens. In alle gevallen krijgen ze (in alle talen) de schriftelijke beslissing dat en waarom hen de toegang tot Nederland is ontzegd.

Houd er overigens rekening mee dat de asielindustrie (Vluchtelingenwerk, asieladvocaten en de Leo Lucassens) samen met Groenlinks-PvdA en D66 op hun achterste benen zullen staan om zo'n maatregel en de bedenkers/uitvoerders ervan te demoniseren.

Een tweede punt is een minder soepele beoordeling van asielaanvragen door de IND. Ook dat zal een beleidswijziging moeten zijn zonder dat daarvoor de wet hoeft te worden veranderd. Tot nu toe wordt aan asielzoekers (ook zonder documenten) doorgaans het voordeel van de twijfel gegund. Nederland heeft inmiddels een toelatingspercentage dat vér boven het EU gemiddelde uitkomt. Door de achterstanden en overbelasting bij de IND blijken asielaanvragen nu ook niet zelden schriftelijk te worden afgehandeld. Beoordelaars van asielaanvragen die met

positieve toelatingen ruim boven het EU-gemiddelde van 40 procent komen (Nederland zit ongeveer op het dubbele), zullen in een nieuw systeem moeten uitleggen waarom zoveel asielaanvragers door hem/haar zijn toegelaten.

Gezinshereniging van AMV's

Een derde punt is dat een nieuwe staatssecretaris ook de gezinshereniging van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) met hun ouders en broers en zussen moet heroverwegen. AMV's zijn onbegeleide minderjarige asielzoekers, die niet kunnen worden teruggestuurd. In 2021 kwamen er in Nederland 2191 AMV's aan, in 2022 waren het er 4207 en in 2023 5804, vrijwel altijd meteen met het verzoek tot gezinshereniging in Nederland met hun naaste familieleden.

Een AMV die in Nederland aankomt, krijgt een voogd van het Nidos toegewezen. Volgens het huidige systeem in Nederland vraagt de AMV samen met zijn/haar voogd in Nederland gezinshereniging met zijn/haar naaste familie in het buitenland aan. In het ons omringende buitenland moeten de *ouders* van een AMV gezinshereniging met hun vooruitgestuurde kind aanvragen, waarna door de ambassade onderzoek in de woonplaats van de ouders naar de gezinssituatie plaatsvindt, iets wat node ontbreekt in het Nederlandse systeem.

Ontzet ouders uit ouderlijke macht

Dit klemt te meer omdat de vraag beantwoord moet worden hoe verantwoordelijk de ouders waren bij het vooruitsturen van hun kind. Er is een groot verschil tussen een meisje van 6 of 7 jaar dat met mensensmokkelaars op een wrak bootje over de Middellandse Zee is gezet en een jongeman van 17 jaar die samen met zijn oom over land naar Nederland is gereisd.

Het beeld dat overheerst is: ouders sturen een minderjarig kind met mensensmokkelaars naar Nederland en komen hier vervolgens ook zélf, via gezinshereniging. Dé manier om aan deze praktijken een einde te maken is de ontzetting van ouders uit het ouderlijk gezag. Daarvoor hoeft geen wet te worden gewijzigd. Als alleen al bekend wordt gemaakt in landen van herkomst dat in Nederland niet automatisch gezinshereniging volgt maar ook ontzetting uit het ouderlijk gezag mogelijk is, dan gaat daar een preventieve werking vanuit. Van deze wettelijke mogelijkheid is tot nu toe geen gebruik gemaakt.

Artikel 19 van het Kinderrechtenverdrag bepaalt uitdrukkelijk dat kinderen beschermd moeten worden tegen alle vormen van geweld, mishandeling en verwaarlozing en dat dit in de eerste plaats een verantwoordelijkheid is van de ouders. Ouders hebben de plicht hun kinderen te verzorgen en op te voeden. Van die plicht komt natuurlijk niets terecht als zij hun minderjarig kind met mensensmokkelaars op een gevaarvolle reis naar Nederland sturen in de hoop daar zelf beter van te worden.

Er zijn zonder enige twijfel in de afgelopen jaren situaties geweest, waarbij een Nidos-voogd van een AMV zich moet hebben afgevraagd of gezinshereniging met de ouders wel de beste optie was. Zo'n Nidos-voogd zou zich ook bewust moeten zijn van de mogelijkheid om aan de kinderrechter ontzetting uit het ouderlijk gezag te vragen en dat, wanneer door ontzetting uit het ouderlijk gezag de juridische banden tussen ouders en kind zijn doorgesneden, er ook geen wettelijke grond meer is om gezinshereniging aan te vragen. Sowieso ligt in de rede om net als ons omringende landen het verzoek om gezinshereniging door de ouders te laten plaatsvinden. Die wetswijziging lijkt mij sinds de verkiezingsuitslag van 22 november zeker haalbaar.

Op lange termijn

Ook moet er een wijziging van de Vreemdelingenwet plaatsvinden voor de invoering van het tweestatussenstelsel in lijn met andere EU-landen. Er moet dan een onderscheid worden gemaakt tussen echte vluchtelingen en mensen die niet persoonlijk vervolgd worden maar wel tijdelijk humanitaire bescherming nodig hebben. Bij die laatste groep ligt gezinshereniging in Nederland minder in de rede.

Op lange termijn zijn er meerdere opties:

1. Meewerken met het EU Migratiepact, waarbij ervoor gewaakt moet worden niet teveel nationale bevoegdheden uit handen te geven. Het is overigens de vraag of dit ooit effectief zal worden gezien de tegenstellingen tussen de lidstaten.
2. Bij een EU Verdragswijziging een opt-out bedingen à la Denemarken. Nederland kan dan zonder bezwaar zijn eigen asielregels invoeren.
3. Of eerder al een eigen asielimmigratiewet maken à la Hongarije. Dat is niet de koninklijke weg, maar zoals Hongarije laat zien wel effectief. In deze wet komt in artikel 1 te staan dat asielaanvragen voor Nederland uitsluitend kunnen worden ingediend bij een Nederlandse ambassade of consulaat-generaal

buiten het Schengengebied. De IND behoudt zijn functie en beoordeelt hier de via de buitenlandse asielloketten binnengekomen asielaanvragen volgens door de politiek bepaalde normen. Het zogenoemde 'gehoor' met de asielaanvragers vindt per videoverbinding plaats.

Hoeveel asielzoekers Nederland toelaat, wordt jaarlijks door het kabinet vastgesteld, rekening houdend met de beschikbare mogelijkheden voor opvang, huisvesting, scholing en integratie. Tegelijk gaat Nederland zijn bijdrage aan de UNHCR (in 2022 113 miljoen euro) structureel verhogen met name ten behoeve van landen van eerste opvang. Dat is beter dan de miljarden die nu in Nederland aan opvang worden besteed.

In een informatiecampagne door de Nederlandse ambassades en consulaten-generaal moet benadrukt worden dat iedereen die in Nederland wil werken een legale status nodig heeft, inclusief BSN-nummer. In deze nieuwe asielimmigratiewet moet ook als belangrijke bepaling worden opgenomen dat een asielaanvraag automatisch komt te vervallen als tijdens de aanvraagperiode zonder toestemming al naar Nederland wordt gereisd. Alleen op deze wijze wordt de perverse prikkel om via illegale routes de EU en Nederland binnen te komen weggehaald en het verdienmodel van mensensmokkelaars onmogelijk gemaakt.

Verleen niet zo snel de Nederlandse nationaliteit

In alle opties verdient ook een punt van aandacht de termijn voor het verwerven van de Nederlandse nationaliteit door asielzoekers. Deze kan nu al na een vijfjarig verblijf worden verleend. Grote groepen Eritreeërs die zeggen te zijn gevlucht voor oorlog of geweld daar, blijken na vijf jaar met hun Nederlandse paspoort in Eritrea op vakantie te gaan. Als tegelijkertijd in Nederland grote geweldsuitbarstingen en vernielingen plaatsvinden tussen Eritreeërs tegen het regime aldaar en Eritreeërs pro het regime, moet toch op zijn minst de vraag gesteld worden of niet meer voorwaarden (waaronder een langere periode) aan het Nederlanderschap moeten worden gesteld.

Als deze korte termijn-maatregelen zijn ingevoerd en een strategie voor de lange termijn is ingezet, zal het vertrouwen in de politiek op dit beleidspunt snel worden hersteld.

***Joost Schepel** was directeur en eigenaar van reisbureaus en advocaat en staat op*

plek 16 van de BBB-verkiezingslijst bij de komende verkiezingen voor het Europees Parlement.

***Wynia's Week** verschijnt twee keer per week en is vrij toegankelijk, voor iedereen. Dat wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillige abonnementen. **Doet u mee?** Hartelijk dank!*